

DN's politik for adgang til naturen

Sekretariatet indstiller, at HB beslutter følgende:

1. DN's politik for adgang til naturen med de ændringer i forhold til HB's høringsudkast, som indstilles i høringsnotatet.
2. Præsidenten bemyndiges til at færdiggøre politikken.

Sagens kerne

Repræsentantskabet og andre interesserede har haft HB's udkast til politik for adgang til naturen i høring i perioden 14. maj - 4. september 2014. Der er modtaget 17 hørings svar. Høringsnotatet resumerer hørings svarene og foreslår HB's svar hertil. Hensigten er, at HB gennemgår og vedtager høringsnotatets forslag til ændringer af politikken. Når HB har besluttet svar på hørings svar, har HB dermed også besluttet DN's politik for adgang til naturen, som herefter redigeres og sendes til layout og tryk efter samme skabelon som DN's øvrige politikker.

Tidligere behandling i organisationen

HB har behandlet oplæg til adgangspolitik på HB møde den 7. marts 2014 og den 2. maj 2014. På begge møder pegede HB på emner, der skulle uddybes, og flere emner, der skulle medtages i politikken. Forslag og rettelselser fra HB blev indarbejdet i det udkast til adgangspolitik, der blev sendt i høring i Repræsentantskabet 14. maj 2014.

Dispositionen og de indledende forslag til adgangspolitikken har været i elektronisk høring i NFU og PFU i maj og juni 2013, og hørings svar blev indarbejdet i det oprindelige forslag til politik for adgang til naturen. Der blev bl.a. bedt om holdninger og forslag til følgende emner:

1. Udeliv og sundhed, hvor meget skal vi inddrage friluftslivet (det meget aktive)? Konkrete bud på hvordan vi får børnene ud i naturen modtages gerne.
2. Hvor meget skal vi udfordre den private ejendomsret – dvs. ønsker vi adgangsretten udvidet? Gerne med konkrete forslag til hvor og hvordan.
3. Randzonerne, er adgangsretten til disse værdifuld og hvis den er, i hvor høj grad skal det så prioriteres?
4. Skal vi pege på, at visse opgaver kan løses ad frivillighedens vej eller er det bedre at insistere på, at offentligheden løser opgaverne i stedet for at fralægge sig ansvaret?
5. Skal adgangspolitikken indeholde noget om godt medborgerskab, god praksis for lods ejere, kommercielle naturoplevelser?

Bilag

- 2-1 Høringsnotat med sekretariatets indstilling til svar på hørings svar
- 2-2 Indstilling til DN's adgangspolitik med rettelselser og forslag fra hørings svar indarbejdet
- 2-3 HB's oprindelige høringsudkast til DN's adgangspolitik, til sammenligning

Høringsnotat til DN's politik for adgang til naturen

Der er i høringen indkommet 17 høringssvar fra:

1. DN Albertslund – Poul Evald Hansen
2. DN Fredericia – Ole Kløttrup
3. DN Roskilde – Bjørn Pedersen
4. DN Furesø – Lisbet Heerfordt
5. DN Vallensbæk-Ishøj – Erik de Place Bjørn
6. DN Horsens – Lillian Sørensen
7. Personligt oplæg fra Finn Kopp (medlem i DN Sorø, men efterfølgende udmeldt af DN)
8. DN Lyngby-Taarbæk – Hans Nielsen
9. DN Sorø – Eva Nielsen
10. DN Tønder – Søren Eller
11. DN Holbæk – Finn Bjerregaard
12. DN Fredensborg – Peter Milan Petersen
13. DN Vejle – Uffe Rømer
14. DN Helsingør – Helle Øelund
15. DN Frederikshavn – Eigil Olesen
16. Studenterkomiteen København – Ida Bomholt Dyrholm Jacobsen
17. DN Gribskov – Linda Bruhn Jørgensen

Læsevejledning:

Høringssvarerne er emnemæssigt behandlet. Således er synspunkter i høringssvarerne resumeret i venstre kolonne, og afsenderen angivet i parentes. I højre kolonne følger forslaget til HB's stillingtagen. Øverst i hver boks er angivet, om synspunktet foreslås imødekommet, delvist imødekommet eller ikke imødekommet. Dernæst forslag til begrundelse. Under forslagene fremkommer henvisninger til punkter i det *oprindelige* forslag, som derfor er at finde i bilag 3.

Forslag af principiel eller politisk karakter er skrevet ind i første afsnit "generelt om indholdet i politikken", øvrige forslag er inddelt som i udkastet. Ikke indholdsmæssige rettelser (fx stavefejl, og forslag til layout) bliver inkorporeret i det endelige udkast, og fremgår ikke nødvendigvis af høringssvarerne. Endelig er teksten enkelte steder tilrettet for at lette læsning og forståelse, men altså igen uden at ændre i budskab og indhold. Et fuldstændigt overblik kan fås ved at sammenligne det *endelige* og det *oprindelige* forslag (bilag 2 og 3).

Der har været flere positive kommentarer til politikudkastet som helhed. Disse forholder høringssvarerne sig ikke til konkret.

Generelt om indhold i politikken

Synspunkt i høringssvar	HB's kommentar
<p><u>Emne: Generel bekymring</u> Flere er bekymrede fordi de mener udkastet hælder mod at have mere fokus på benyttelse end beskyttelse (1, 5, 9, 17).</p> <p>Samtidig mener nogle omvendt at der er en god balance (4, 12).</p>	<p><u>Ikke imødekommet</u> HB er enig i at beskyttelse går frem for benyttelse og ser gerne, at befolkningen får større kærlighed og kendskab til natur og naturbeskyttelse. Beskrivelsen af dilemmaet og vægtningen mellem benyttelse og beskyttelse fremgår allerede i politikken hvor der står, at hensynet til naturen altid vejer tungest.</p> <p>Det er desuden yderst nødvendigt, at politikken forholder sig til benyttelsen og afspejler hvordan DN imødekommer samfundsudviklingen, hvor vi ser, at der er stort fokus på naturen som basis for udfoldelse af friluft aktiviteter (og dermed flere brugere af naturen). Dansk Idrætsforbund har f.eks. netop vedtaget et politisk program for 2015 til 2020, hvor der bl.a. står følgende; "Vores fokus vil derfor også omfatte mere end de traditionelle idrætshaller. Både 'det grønne' – naturarealerne, 'det blå' – vandet og luften, samt 'det grå' – de åbne byrum, skal omfattes. Vi vil samtidig sikre, at foreningsidrættens interesser varetages, også i disse rum, så det ikke er op til andre at sætte grænserne for, hvad idrætsaktive må og ikke må". Og videre skriver de, at de ønsker at "sikre, at den udendørs idræt ikke begrænses af bureaukratiske tiltag" og at de "frem mod 2020 vil vi arbejde for, at regeringen gennemgår eksisterende lovgivning med henblik på at identificere og fjerne regler, der hindrer adgang til naturen." Det er derfor nødvendigt, at DN deltager i debatten om benyttelse, for således klart at kunne præsentere vores interesser.</p>
<p><u>Emne: Titel</u> Overskriften bør ændres, da politikken vedrører 'adgang til natur', og ikke <i>naturoplevelser</i> som det bl.a. fremgår af overskriften (8, 12).</p>	<p><u>Imødekommet</u> HB retter overskriften til "Velkommen i Naturen – DN's adgangspolitik"</p>
<p><u>Emne: Nyt kapitel om bedre naturoplevelser</u> Politikken må udbygges med en strategi for, hvordan vi får adgang til bedre naturoplevelser (8).</p>	<p>Der er ikke afsat midler eller ressourcer til at arbejde med en strategi for bedre naturoplevelser.</p>

<p><u>Emne: Beskyttelse og benyttelse</u> Der bør indføres et afsnit med eksempler på, at områder med begrænset/ingen adgang giver mulighed for større naturoplevelser. Eksempler kunne være havørnen, der i starten kun byggede reder i private skove, og at det største fugleliv findes i søer med begrænset adgang. Dette forhold bør præciseres yderligere gennem politikken (1, 2, 8).</p> <p>Generelt er det modstridende i at det skal "forebygges at vild natur tæmmes, nedslides eller udnyttes" og anbefalinger omkring at "myndigheder skal forbedre mulighederne for at færdes i naturen med flere stier og veje" (5).</p>	<p><u>Ikke imødekommet</u> En mere indgående beskrivelse af konkrete eksempler er fravalgt i politikdokumentet af pladshensyn. I politikken fremgår det desuden allerede, at vi ønsker adgang til naturen tilrettelagt, så stilleområder og sårbare naturområder skånes, og at der tages højde for dyrenes yngle- og rasteperioder.</p> <p>HB mener at det er muligt, både at skabe mere adgang til fx nye bynære skove samtidig med, at man forebygger at vild natur tæmmes, nedslides eller udnyttes. Havørnen er et godt eksempel på en art der er gået frem i samme periode som friluftslivet er intensiveret.</p>
<p><u>Emne: Overordnet om tilsynsansvar</u> DN bør arbejde for at kommunerne får et tilsynsansvar og mulighed for at udføre vedligeholdelse af værdifulde rekreative stier f.eks. i samarbejde med natur- og friluftorganisationer, da den reelle adgang, især i private skove, reelt undergraves ved bevist undladelse af vedligeholdelse (10).</p>	<p><u>Ikke imødekommet</u> Emnet er relevant for DN at medtage i forbindelse med det løbende lobbyarbejde for lovændringer, men grundet ønsket om en overordnet politik og emnets detaljeringsgrad, medtages det ikke i politikken.</p>
<p><u>Emne: Overordnet om beslutningskompetence</u> DN bør arbejde for, at beslutningskompetencen i alle sager vedr. større rekreative stier/ruter som berører flere kommuner overføres til enten regionerne eller NST, da kommunerne tillægger interesser hos store jordbesiddere for stor vægt (10).</p>	<p><u>Ikke imødekommet</u> Som ovenfor, emnet er relevant at medtage i det løbende lobbyarbejde.</p>
<p><u>Emne: Brugere eller naturgæster</u> Begrebet 'brugere' bør konsekvensændres til 'naturgæster, da 'brugere' ligeså godt kunne henvise til landmanden eller fiskeren der også 'bruger' naturen (12).</p>	<p><u>Ikke imødekommet</u> HB takker for forslaget men vælger at bevare udtrykket 'brugere'. Politikken sigter mod at få mennesket til at passe på naturen og deltage i naturen. Ordet 'naturgæster' sender et signal om, at mennesket er en tilskuer og ikke en ansvarlig besøgende. I teksten er det desuden vigtigt, at der er en klar skelnen mellem ejere og brugere.</p>
<p><u>Emne: Regionale forskelle</u> Der bør differentieres imellem hvad der er tilladt i det tætbefolkede Nordsjælland og det tyndtbefolkede Vestjylland. Derfor er generelle regler ikke hensigtsmæssige. Dette relaterer sig specielt til kapitel 3,4,5. (12)</p>	<p><u>Ikke imødekommet</u> Reglerne i naturbeskyttelsesloven skelner ikke mellem landsdelene og det vil derfor ikke være relevant at ændre i teksten.</p>

<p><u>Emne: Cykel og MTB kørsel</u> I adgangspolitikken mangler der noget om både Cykel og MTB kørsel, der mange steder opleves som et stort, stigende og ureguleret problem (1, 6, 15).</p> <p>MTB kørsel hører som udgangspunkt ikke hjemme i fredninger og på lokaliteter med sårbar fauna eller flora (1, 15).</p> <p>MTB kørsel hører ikke hjemme i bynær natur (1).</p>	<p><u>Ikke imødekommet</u> HB har vurderet, at der med enkelte undtagelser ikke skal peges på enkelte brugergrupper som særligt går ud over naturbeskyttelsen og naturoplevelsen for øvrige brugere.</p> <p>Når det er sagt, er HB enige i at DN som udgangspunkt bør påpege den uacceptable adfærd frem for aktiviteten. Derfor indeholder teksten allerede en skarp anbefaling om, at det skal være muligt at regulere aktiviteterne. Fx:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Støjende aktiviteter og aktiviteter der skader naturen skal reguleres stærkt, både i tid og rum. • Det kun i særligt robuste områder skal være muligt at dyrke friluft aktiviteter der medfører slid på natur.
<p><u>Emne: DN's Grundholdning</u> Det bør fremgå mere klart hvad DN står for, fx indledende opsummeret på en eller to linjer. Står beskyttelse fx over benyttelse (16).</p>	<p><u>Imødekommet</u> DNs holdning kommer til at fremgå i starten af hæftet/ politikken og i DN boks. Det fremgår i øvrigt allerede mange steder i teksten, at DN går ind for beskyttelse over benyttelse.</p>
<p><u>Emne: Adgang helt overordnet</u> Høringssvaret og dets holdning til "allemandsretten" vil bekræfte lodsejernes værste anelser, og bevirke at de ikke vil støtte den, hvorfor projekter som nationalpark "Kongernes Nordsjælland", vil komme i fare (17).</p>	<p><u>Imødekommet</u> HB mener, at DN skal arbejde for øget og bedre adgang til naturen, derfor vil det næppe være ønskeligt, at afstå fra at ønske udvidede adgangsmuligheder i adgangspolitikken. I kapitel 2 omkring adgang som et fælles gode er teksten dog blevet ændret til en mere mild udgave.</p>
<p><u>Emne: Adgang på private arealer</u> De fleste jord- og skovbrugere har stor forståelse for almenhedens behov og ønske om færden på erhvervs arealer, men meningerne fra DN kan misforstås, og kan i disse sammenhænge kun besvære DN og DN's ønsker for en gennemførelse af oplægget. Fremgangsmåden og udmeldingen må derfor være anderledes forestående overfor jordbrugere der ikke deler holdningen omkring at natur tilhører alle uanset ejerforhold på de enkelte matrikler (5):</p>	<p><u>Imødekommet</u> Retorikken i kapitel 2 som omhandler den private ejendomsret formildes. Se også ovenfor.</p>
<p><u>Emne: Kommercialisering af naturinteresser:</u> DN bør tage afstand til den stigende kommercialisering af naturinteresserne (1).</p>	<p><u>Imødekommet</u> Teksten tilrettes med en tilføjelse om, at DN ikke bakker op om at der opføres installationer i sårbar natur som giver spor i form af bygninger og større anlæg.</p>

Indledning: Nærhed til naturen

Synspunkt i høringssvar	HB's kommentar
<p><u>Emne: Tilføjelse af Naturparker</u> Efter 'nationalparker', side 20, tilføjes 'naturparker', som eksempel på områder, der kan give mere og bedre natur og muligheder for naturoplevelser (9).</p>	<p><u>Imødekommet</u> HB takker for forslaget. Naturparkerne, som er Friluftsrådets projekt, tilføjes til teksten.</p>
<p><u>Emne: Bevægelseshæmmede</u> Der er problemer omkring bevægelseshæmmedes adgang til naturen, og disse bør ikke løses ved at etablere store tekniske anlæg midt i sårbar natur, men ved at der etableres områder med muligheder for naturoplevelser, som det er lette at komme til f.eks. fra P-plads eller busholdeplads, eller tæt ved gode veje og stier (1)</p>	<p><u>Imødekommet</u> Teksten tilrettes i kap 1 med et punkt under DN mener, så det fremgår, at vi ikke ønsker installationer i sårbar natur, som giver spor i form af bygninger og større anlæg.</p>
<p><u>Emne: Ejerskab</u> Første afsnit bør udgå, da der ikke er dækning for det i anbefalingerne. DN arbejder for tilgængelighed og beskyttelse; ikke ejerskab (9).</p>	<p><u>Delvist imødekommet</u> Teksten om ejerskab i første afsnit i kapitel 2 er opblødt og ændret.</p>
<p><u>Emne: Natur og sundhed</u> DN behøver ikke bekymre sig om sundhed. Det er der andre organisationer og offentlige myndigheder der tager sig af (12).</p>	<p><u>Ikke imødekommet</u> Koblingen mellem natur og sundhed er et godt argument for at vi skal passe på den natur vi har og ligger derfor fint i tråd med DN's arbejde.</p>
<p><u>Emne: Mere dansk natur i TV</u> Der bør tilføjes en pind omhandlende vigtigheden af eksponering/prioritering af formidlingen af dansk natur i dansk TV, hvor den eksotiske natur løber med al opmærksomheden. Dette vil øge danskernes lyst og interesse for at bevæge sig ud i den danske natur (15).</p>	<p><u>Ikke imødekommet</u> HB takker for forslaget, men mener at emnet er uden for rammerne af en <i>adgangspolitik</i>.</p>
<p><u>Emne: Slet punkt</u> Under "DN mener at.." slettes pkt. 4, da det er en gentagelse af pkt. 1 (16).</p>	<p><u>Imødekommet</u></p>
<p><u>Emne: Slet punkt</u> Under "DN anbefaler at.." slettes pkt. 2 og 4, da det er gentagelser fra "mener" afsnittet. Ret til konkrete anbefalinger af hvordan det kan gøres (16).</p>	<p><u>Ikke imødekommet</u> I tråd med ovenforstående beslutning om at slette pkt. 4, er dette ikke længere relevant.</p>
<p><u>Emne: Flyt punkt</u> Pkt. 6 under "DN mener at.." flyttes til "brug naturen med omtanke" (16).</p>	<p><u>Imødekommet</u></p>

<p><u>Emne: Modsætning</u> Pkt. 3 i "DN anbefaler at Danmarks skal have en friluftspolitik, hvor grundforudsætningen er hensyn til naturen.." er i modsætning til pointerne i forrige afsnit (16).</p>	<p><u>Ikke imødekommet</u> Folketinget har i 2015 vedtaget en friluftspolitik. Op til vedtagelsen har DN deltaget med bidrag og arbejdet for, at hensynet til natur ville blive vægtet højt, hvilket var baggrunden for ordlyden. Teksten i adgangspolitikken slettes idet regeringens friluftspolitik nu er udkommet.</p>
<p><u>Emne: DN mener om Nationalparker</u> Den danske nationalparklov sikrer ingen beskyttelse, derfor bør pkt. 8 i "DN mener at.." udgå (3).</p>	<p><u>Delvist imødekommet</u> Teksten tilrettes så det ikke fremgår som om nationalparker er beskyttede, men dog stadig en del af løsningen.</p>

Kapitel 1: Brug naturen med omtanke

Synspunkt i høringssvar	HB's kommentar
<p><u>Emne: Begrænsninger af færdsel og biodiversitet</u> En DN-politik er i højere grad "nyttig", når den indeholder fingerpeg til at udlede operative kriterier. Derfor bør der tilføjes et afsnit specifikt om DN's holdning til konkrete lukninger/begrænsninger af færdsel for biodiversitetens skyld. Dette vil også komme noget af mytedannelsen til livs (3).</p>	<p><u>Ikke imødekommet</u> Emnet relaterer sig til 'beskyttelse vs. benyttelse', og det fremgår flere steder i teksten at DN vægter førstnævnte højest. Desuden fremgår synspunktet allerede tydeligt flere steder, fx i kapitel 4 under "DN mener at..":</p> <ul style="list-style-type: none"> • Det skal være muligt helt eller delvist at lukke for adgang til områder i perioder, hvor det kan dokumenteres, at naturen eller specifikke arter er særligt sårbare.
<p><u>Emne: Inventar</u> Der skal ikke nødvendigvis mere inventar i naturen, som det fremgår under anbefalingerne (12, 15).</p>	<p><u>Delvist imødekommet</u> Der vil fremover være behov for at opfylde efterspørgslen for naturformidling og faciliteter til friluftaktiviteter. 'Ny inventar' kan f.eks. også være med til at lette presset på naturen, ved at flytte 'brugere' fra sårbare områder til mere robuste områder. Hvor der skal opstilles 'ny inventar' skal naturligvis bero på grundige overvejelser. Hensigten præciseres yderligere i anbefalingerne.</p>
<p><u>Emne: Inventar</u> I stedet for faciliteter foreslås det, at der i stedet uddannes flere naturvejledere (12).</p>	<p><u>Ikke imødekommet</u> HB takker for forslaget men mener ikke, at flere naturvejledere vil kunne løse alle de konflikter der opstår i naturen.</p>
<p><u>Emne: Omformulering</u> I stedet for 'færdigheder', side 3m, foreslås 'retningslinjer for hensynsfuld færden i naturen' (12).</p>	<p><u>Imødekommet</u></p>

<p><u>Emne: Bekymring omkring Friluftsrådet</u> Friluftsrådet går ind for en nærmest ubegrænset adgang overalt og på alle måder. Derfor bør man forholde sig kritisk til deres forskningsresultater (1, 12, 15, 17).</p> <p>Friluftsrådets konklusioner er ikke objektive, eller egentligt saglig, da "godt" og "skidt" ikke er målbar. Vil man bruge studiet, bør det både fremgå, at det er en vurdering, og fremgå mere nøgternt (3).</p>	<p><u>Ikke imødekommet</u> Friluftsrådet går ikke ind for ubegrænset adgang. De skriver tvært imod om adgang, at der skal være balance mellem benyttelse og beskyttelse. Holdningen er således; <i>"Færdsel i naturen giver i langt de fleste tilfælde ingen problemer. Der er naturligvis undtagelser, hvor færdsel i naturen skal reguleres. Der findes tre grundlæggende hensyn, der kan begrunde en regulering af befolkningens ret til at færdes og opholde sig i naturen. Hensynet til beskyttelse af flora og fauna, hensynet til erhvervsmæssige interesser og hensynet til privatlivets fred"</i>.</p> <p>Flere af forskningsresultaterne som rapporten basere sine resultaterne på, er udført og analyseret af Københavns Universitet og må betragtes som valide</p>
<p><u>Emne: Ret overskriften</u> Overskriften er ikke dækkende, da den vedrører hensyn til både andre og til naturen. Rettes fx til: "Vis hensyn – til naturen og til andre" (16).</p>	<p><u>Ikke imødekommet</u> HB mener at overskriften "Brug naturen med omtanke" er dækkende og i tråd med resten af adgangspolitikken.</p>
<p><u>Emne: Slet afsnit</u> Slet de to første afsnit. Det er gentagelser, og afsnittet vil fremstå mere klart, hvis de ikke er med (16).</p>	<p><u>Delvist imødekommet</u> HB har redigeret teksten i forbindelse med et andet høringsvar. Se ny tekst.</p>
<p><u>Emne: Modsætning</u> Andet afsnit, sidste sætning er i konflikt med "DN mener.." i kapitel 4: "Adgang til og i skovene skal forbedres" (16).</p>	<p><u>Ikke imødekommet</u> HB takker for synspunktet, men mener ikke der er en konflikt.</p>
<p><u>Emne: Slet afsnit</u> Afsnit 3 slettes, da det ikke tjener noget formål, og ikke skaber klarhed om, om aktiviteter er skadelige eller ej (16).</p>	<p><u>Delvist imødekommet</u> HB har rettet teksten i anden sammenhæng.</p>
<p><u>Emne: Flyt afsnit</u> Fjerde afsnit flyttes til anbefalinger under "nærhed til naturen" (16).</p>	<p><u>Delvist imødekommet</u> HB har rettet teksten i anden sammenhæng.</p>
<p><u>Emne: Omskriv afsnit</u> Afsnit 5 bør omskrives, da det er problematisk at hunde- og hundeejere nævnes så eksplicit i en politik. Går vi så vidt, så må vi også inkludere alle mulige andre grupper. Fx de der smider affald i naturen. Afsnittet kunne i stedet tage afsæt i, at folk skal overholde reglerne (16).</p>	<p><u>Ikke imødekommet</u> Det har været et ønske fra HB at problematikken omkring hunde skal behandles eksplicit i adgangspolitikken.</p>

<u>Emne: Flyt punkter</u> Pkt. 1 og 3 under "DN mener at.." er konkrete anbefalinger, og bør flyttes ned i næste afsnit (16).	<u>Delvist imødekommet</u> HB har ændret i teksten.
<u>Emne: Slet punkt</u> Pkt. 2 under "DN anbefaler at.." slettes, det det er en gentagelse af pkt. 1 (16).	<u>Imødekommet</u>
<u>Emne: Flyt punkt</u> Pkt. 2 under "DN mener at.." skal flyttes til "nærhed til naturen" (16).	<u>Ikke imødekommet</u> Idet ovenforstående forslag fra samme afsender er imødekommet
<u>Emne: Flyt punkt</u> Pkt. 6 under "DN anbefaler at.." flyttes til afsnit om "nærhed til naturen" (16).	<u>Imødekommet</u>
<u>Emne: Flyt punkt</u> Pkt. 7 under "DN mener at.." flyttes til afsnit om "Adgang for alle.." (16).	<u>Imødekommet</u>
<u>Emne: Flyt DN Boks</u> Boksen passer bedre ind i "Nærhed til naturen" (16).	<u>Imødekommet</u>
<u>Emne: Kapitlet skal ikke med</u> Kapitlet afspejler ikke de mange DN-medlemmers ønske om at give dyre- og fuglelivet mere fred i vores land, og bør derfor udelades (17).	<u>Ikke imødekommet</u> DN medlemmerne spænder meget vidt og det er nødvendigt at imødekomme både den alsidige medlemskare og de udfordringer DN (og naturen) står over for i forbindelse med udviklingen mod, at der er flere og flere der bruger naturen til friluftsliv.
<u>Emne: Hunde i naturen</u> DN bør have en klar holdning til hundeluftere, hvor det fremgår at vi ikke ønsker, at hunde skal kunne medbringes alle steder i naturen, fx langs åløb, søbredder og levende hegn. Heller ikke i snor. Dermed skal vi også arbejde for at en strengere lovgivning (17).	<u>Delvist imødekommet</u> Reglerne for færdsel med hunde i naturen håndteres i naturbeskyttelseslovens adgangsregler. Problemet med løse hunde er et håndhævelsesproblem. Det er desuden muligt at friholde områder, for hunde. I beskyttelsesreservaterne regulerer de individuelle bekendtgørelser fx, om der må medbringes hunde i reservaterne. Selve teksten om hunde er dog tilføjet sætningen " blot en enkelt hund i et fuglebeskyttelsesområde kan skræmme tusindvis af vadefugle væk".

Kapitel 2: Adgang er et fælles gode og et fælles ansvar

Synspunkt i høringssvar	HB's kommentar
<u>Emne: Omformulering</u> Første og andet punkt under "DN anbefaler at.." bør adskilles, da det ene er meget generelt, og det andet meget præcist (3).	<u>Imødekommet</u>

<p><u>Emne: Omformulering</u> Budskabet om at 'naturen tilhører alle, uanset ejerforhold på de enkelte matrikler' bør udgå eller omformuleres så det omhandler 'nærhed til naturen' og ikke 'ejendomsret'. (9).</p>	<p><u>Delvist imødekommet</u> HB har formildet teksten.</p>
<p><u>Emne: Faktaboks om "adgang forbudt", s.5</u> Faktaboksens indhold er svært læseligt, og bør gøres mere læsevenlig (15).</p>	<p><u>Imødekommet</u></p>
<p><u>Emne: Adgang til naturgenoprettede arealer</u> Det er problematisk ukritisk at gå ind for adgang til alle naturgenoprettede arealer, da lodsejere ofte har følt sig overtalt/presset ud i "frivillige" aftaler om fx naturgenopretningsprojekter ifm vandmiljøplanerne o. lign. (13).</p>	<p><u>Ikke imødekommet</u> Teksten angiver, at der skal være adgang til de udyrkede arealer, hvilket er i overensstemmelse med naturbeskyttelsesloven.</p>
<p><u>Emne: Ny overskrift</u> Overskriften er ikke dækkende. Bør ændres til "Adgang for alle – men ikke altid", som der står i oversigten (16).</p>	<p><u>Imødekommet</u></p>
<p><u>Emne: Omformulering</u> Første ord, "Jorden", ændres til "Danmarks Arealer" (16).</p>	<p><u>Imødekommet</u></p>
<p><u>Emne: Omskriv punkt</u> Pkt. 1 under "DN mener at.." omformuleres, så der står "Befolkningen skal kende deres ret til at færdes i naturen, for at kunne føle sig velkomne i den" (16).</p>	<p><u>Imødekommet</u></p>
<p><u>Emne: Slet punkt</u> Pkt. 1 under "DN anbefaler at.." slettes, da det er en gentagelse (16).</p>	<p><u>Ikke imødekommet</u> Idet ovenforstående forslag fra samme afsender er imødekommet</p>
<p><u>Emne: Flyt punkt</u> Pkt. 3 under "DN mener at.." flyttes til afsnit om "Nærhed til naturen", eller slettes (16).</p>	<p><u>Imødekommet</u> Punktet er slettet</p>
<p><u>Emne: Flyt punkt</u> Pkt. 2, 4, 5, 6, 7, 8 under "DN mener at.." flyttes til anbefalinger (16).</p>	<p><u>Delvist imødekommet</u> For hvad angår pkt. 4, 5, 6 og 8, er HB enige, for hvad angår pkt. 2 og 7, takker HB synspunktet men vurderer at disse hører hjemme i "DN mener".</p>
<p><u>Emne: Forkortelse</u> I pkt. 7 under "DN anbefaler at.." står der DS. Hvad betyder det? Bør omskrives, så alle kan forstå det (16).</p>	<p><u>Imødekommet</u> DS står for Dansk Standard, dette ændres i teksten.</p>

<p><u>Emne: DN Boks</u> Den første boks er en anbefaling, og bør derfor udgå, eller flyttes op (16).</p> <p>Alternativ formulering anbefales: "DN foreslår, at staten stiller det som krav til kommunerne, at skabe et nationalt sammenhængende net af stier, som forbinder de vigtigste rekreative områder, på tværs af kommunegrænser" (16).</p>	<p><u>Delvist imødekommet</u> Det er først i redigeringsfasen, at boksene placeres endeligt.</p> <p>Forslaget om ændret formulering medtages i teksten.</p>
--	---

Kapitel 3: Adgang til oplevelser ved vandet

Synspunkt i høringssvar	HB's kommentar
<p><u>Emne: Private søer ned til 100 kvm</u> Af hensyn til fugle- og dyreliv skal der ikke være adgang (eller stier) til private søer ned til 100 kvm (12).</p>	<p><u>Imødekommet</u> Anbefalingen udgår.</p>
<p><u>Emne: Stier rundt om søer</u> Af hensyn til fugle- og dyreliv skal der ikke etableres stier rundt om søer tæt ved søbredden, eller langs vandløb, og det skal kun være muligt at komme ned til søen/vandløbet på udvalgte steder (2, 12, 16).</p>	<p><u>Delvist imødekommet</u> Hele teksten under "DN mener at" tilrettes så det fremgår tydeligt, at der skal sikres fred for dyrelivet samt yngle og rastefugle, fx ved at øer og holme kan friholdes for færdsel. Det vil dog ikke komme til at fremgå af teksten, at der generelt ikke må etableres stier rundt om søer eller langs vandløb, da dette vil være alt for begrænsende i ønsket om at skabe mere og bedre adgang. Naturbeskyttelseslovens adgangsbestemmelser sikre netop at der ikke er adgang i fx rørskov. Den foreslåede tekst indeholder dog en anbefaling af, at behovet for at beskytte naturen betyder, at der ikke altid bør være adgang.</p>
<p><u>Emne: Landgang</u> Det skal kun være muligt at gå i land og tage ophold på bredden af søer og vandløb, som er udpeget hertil (12).</p>	<p><u>Imødekommet</u> Teksten uddybes med en tilføjelse om, at man kan gå i land, hvor der i forvejen er offentlig adgang.</p>
<p><u>Emne: Zonering af kyster</u> I lighed med zoneringen af skoven, kunne der laves zonering af kysterne. Det primære formål med denne zonering skal dog være hensynet til naturen (12).</p>	<p><u>Ikke imødekommet</u> DNs forslag om zonering af kysterne fremgår i kystpolitikken.</p>
<p><u>Emne: Jetski</u> Jetski bør ikke behandles så eksplicit (afsnit 4) (16).</p>	<p><u>Imødekommet</u></p>
<p><u>Emne: Kystsikring</u> Emnet kystsikring bør behandles og uddybes her (16).</p>	<p><u>Ikke imødekommet</u> Behandles i DN's kystpolitik.</p>

<p><u>Emne: Flyt punkt</u> Pkt. 6 under "DN mener at.." bør flyttes til anbefalinger (16).</p>	<p><u>Imødekommet</u></p>
<p><u>Emne: Sammenskriv faktabokse</u> Den anden faktaboks virker som en gentagelse af den første, og derfor bør de skrives sammen (16).</p>	<p><u>Imødekommet</u> Boksene er skrevet sammen, og der er i stedet skrevet en "historieboks" med de vigtigste årstal.</p>
<p><u>Emne: Flyt afsnit</u> I fjerde afsnit, foreslås teksten suppleret med en beskrivelse af problemer fra støjende og/eller pladsmonopoliserende friluft aktiviteter. Eventuelt med en anden placering i teksten (3).</p>	<p><u>Delvist imødekommet</u> Politikken er rettet så det fremgår i kapitel 1, at DN ikke ønsker installationer i sårbar natur, som giver spor i form af bygninger og større anlæg. Også støjende aktiviteter nævnes flere steder.</p>

Kapitel 4: Adgang til og i skovene skal forbedres

Synspunkt i høringssvar	HB's kommentar
<p><u>Emne: Motorkørsel på skovveje</u> Det bør fremhæves at motorkørsel på skovvejene fortsat ikke skal være tilladt (12).</p>	<p><u>Ikke imødekommet</u> HB takker for synspunktet men da det fremgår af lovgivningen er det af pladshensyn valgt ikke at uddybe emnet.</p>
<p><u>Emne: Adgang til private skove under 5 ha</u> Der bør ikke gives adgang til private skove under 5 ha, da det giver dyrelivet fristeder (2, 12, 13).</p> <p>Ofte er disse småbiotoper anlagt for at skabe jagt- og herlighedsværdi på en landejendom. En ubetinget ret til adgang kan måske medvirke til, at lodsejere fravælger at oprette disse, til skade for dyre- og planteliv (13, 17).</p>	<p><u>Delvist imødekommet</u> Det vil stadig kun være muligt, at færdes i skove hvortil det er lovlig adgang og det fremgår af teksten, at der ikke skal være adgang overalt og til enhver tid samt at det er muligt at lukke skovene af hensyn til naturen.</p> <p>Hensigten er, at skabe bedre adgangsmuligheder for de mennesker der bor i umiddelbar nærhed til skovene – ofte i landsdele blottet for statsskove og dermed uden gode adgangsmuligheder til skove.</p> <p>Teksten præciseres desuden med en anbefaling om, at landsdele uden statsskove bør opprioriteres således, at det til enhver tid er muligt at komme til en statsskov på under ½ times kørsel. Teksten suppleres også med en anbefaling om at stoppe salget af statens naturarealer.</p>

<p><u>Emne: Adgang til private skove i aften og nat</u> Den udvidede ret til adgang til private skove bør genovervejes, da statstilskuddet ofte har gået på en betingelse om et vist indhold af løvtræ, og lodsejere ikke nødvendigvis har set 'adgang' som en del af aftalen. RET til færdsel i de sene timer, kan også være konfliktskabende da det vil forstyrre vildtet, hvilket lodsjejerne ikke ønsker (2, 13).</p>	<p><u>Delvist imødekommet</u> Det vil kun være muligt, at færdes på stier og veje og i disses umiddelbare nærhed. Teksten suppleres med en sætning om, at natfærdsel ikke må ske i nærheden af beboelse.</p>
<p><u>Emne: Adgang til skove generelt</u> I stedet for en firkantet tilgang til adgang til skoven, bør myndigheder og lodsejere indgå i en dialog der kan sikre adgang til private naturarealer (13).</p>	<p><u>Ikke imødekommet</u> HB takker for forslaget men ønsker at fastholde ønsket om øget adgang til private skove. Spørgsmålet om sikring af adgang til private naturarealer fremgår af de generelle anbefalinger i første del af politikken</p>
<p><u>Emne: Fri teltning</u> Punktet om fri teltning sløjfes. Der skal ikke i NBL gives tilladelse til reguleret teltning i <i>alle</i> offentligt ejede skove, da nogle områder er for tæt befolkede (fx Nordsjælland). I andre områder tyndtbefolkede områder (fx Vestjylland) kan det muligvis lade sig gøre (12).</p>	<p><u>Ikke imødekommet</u> Fri teltning i statsskovene er allerede etableret flere steder og reguleret. Der er kun tilladt få telte og en enkelt overnatning af gangen. Ordningen har begrænset indflydelse på anvendelsen af skovene og kan ikke ske, hvor det er til skade for flora eller fauna.</p>
<p><u>Emne: Konkrete forslag til stillezoner</u> Forslag om at uddybe infoboksen: "Statsskovene indeles" med:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Stillezoner kan udlægges i såvel urørt skov, som i skov der drives erhvervs-mæssigt med de kendte hensyn i skovloven. 2) Såfremt der er et helt særligt behov for beskyttelse af stærkt truede arter, kan dele af eller hele stillezonen lukkes for offentlig adgang – evt. for en periode 3) Udviklingen af artssammensætningen inden for stillezonen følges – gerne af et universitet eller andet kompetent uddannelsessted 4) Færdsel i stillezonen begrænses til færdsel til fods og i grupper på højst 10 personer. 5) Organiserede øvelser er ikke tilladt i stillezoner <p>(15)</p>	<p><u>Ikke imødekommet</u> HB vurderer, at det er for detaljeret at uddybe. DN evaluerer de nuværende regler for stillezone løbende i skovbrugerrådet og efter 10 år.</p>
<p><u>Emne: Formulering</u> Umiddelbar nærhed, side 7 i "DN mener at..", bør omformuleres da det er meget upræcist og derfor nemt kan føre til misforståelser (15).</p>	<p><u>Imødekommet</u> Teksten ændres så der står, at man må færdes i en bræmme langs veje og stier, hvis der ikke er beplantning.</p>

<p><u>Emne: Flyt punkt</u> Pkt. 2 under "DN mener at.." flyttes til anbefalingerne (16).</p>	<p><u>Ikke imødekommet</u> HB 'mener', at det skal være muligt, at færdes i de private skove hele døgnet.</p>
<p><u>Emne: Uddyb reguleret teltning</u> Reguleret teltning i "DN anbefaler at.." pkt. 3 bør uddybes; ellers er det åbent for fortolkning (3)</p>	<p><u>Ikke imødekommet</u> Det oplyses i anbefalingen, at teltningen skal være reguleret og dermed vil der være retningslinjer for ordningen som følger den eksisterende lovgivning.</p>
<p><u>Emne: Elaborer på indhold i Infoboks</u> Indholdet i infoboksen skal uddybes mere, fordi der er enormt meget mytedannelse og forkerte udsagn i omløb. F.eks. kunne det uddybes hvordan NST's principper for administration af de 3 zoner er (3).</p>	<p><u>Ikke imødekommet</u> Zoneringen af skovene er primært et økonomisk styringsredskab for naturstyrelsen i forbindelse med opsætning af faciliteter. En uddybning af administrationen vil være for konkret at medtage i politikken.</p>

Kapitel 5: Adgangsmuligheder i det åbne land skal styrkes

Synspunkt i høringssvar	HB's kommentar
<p><u>Emne: Færdsel langs levende hegn</u> Af hensyn til dyrelivet bør det ikke generelt være tilladt at færdes langs levende hegn (12).</p>	<p><u>Ikke imødekommet</u> De levende hegn kan i mange tilfælde være de eneste adgangsmuligheder/adgangsveje til naturområder som ligger spredt i det intensivt dyrkede landbrugsland. HB vurderer at mængden af færdsel vil være meget begrænset, og kun vil ske til fods. Derfor vurderes forslaget ikke at ville få den store indflydelse på dyrelivet.</p>
<p><u>Emne: Opklarende spørgsmål om HBs holdning:</u> Mener HB det der står i 4 afsnit? Skal drift altid stå over adgang (16).</p>	<p><u>Delvist imødekommet</u> Punktet uddybes. Det er ikke muligt at forhindre at en ejer af et landbrugsareal har en drift af landbrugsjorden – derfor vil det ikke tjene noget formål, at kræve at adgang kan forhindre drift. Punktet søges uddybet i teksten.</p>
<p><u>Emne: Faktaboks om færdsel i randzoner</u> Først linje bør uddybes så personer der ikke er inde i den argumentation der har gået forud, bliver orienteret om hele forløbet (3).</p>	<p><u>Imødekommet</u></p>
<p><u>Emne: Adgang i randzoner</u> Af hensyn til fugle- og dyreliv skal det ikke være muligt at færdes i randzonerne (12). .. med mindre grundige undersøgelser af den biologiske skadevirkning viser, at det ikke vil være problematisk (17).</p>	<p><u>Ikke imødekommet</u> Naturbeskyttelsesloven sikrer færdsel på udyrkede arealer (lovligt tilgængelige). Da randzonerne per definition er udyrkede, mener HB at der fortsat, og i tråd med lovgivningen, skal være mulighed for at færdes her.</p>